

„A munkahelyteremtő magánerdő”

MEGOSZ Nagyrendezvény Téten

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége 2010. 09. 24-én a címadó jelmondat jegyében tartotta meg éves nagyrendezvényét Téten. A rendezvény házigazdája Szabó Vendel MEGOSZ-alelnök volt, aki munkatársaival együtt egy színvonalas, nagy érdeklődést kiváltó színes programot állított össze.

Nagy örömet jelentett, hogy a VM tárca, a szakhatóságok és a társszervezetek magas szinten képviseltették magukat, akiket *Luzsi József* sorra köszöntött.

Luzsi József MEGOSZ-elnök megnyitotta előadásában kihangsúlyozta a MEGOSZ mottójának fontosságát. Elmondta, hogy az erdőtulajdonosok és gazdálkodók tisztában vannak a MEGOSZ érdekérvényesítő képességével, azonban nagyon fontos számukra a jövőről kapott megbízható információ is. Az elnök kérdéseket intézett a rendezvényen megjelenő politikusokhoz. Többek között választ kért arra, hogy fontos-e a politika számára az erdő, erdőgazdálkodás, mint a vidékfejlesztés egyik fontos területe. A szaktárcától pedig szeretné megtudni, hogyan lehetne az alulfinanszírozott magán erdőgazdálkodást minél előbb uniós pénzekhez juttatni.

Hangsúlyozta a hátralévő uniós erdészeti jogcímek mielőbbi megnyitásának szükségességét, annál is inkább, mert az államnak nem kell az önrészt rögtön az uniós támogatás mellé tenni, hiszen ezt az Európai Központi Bank meghitelezi (tegyük hozzá egyedül az agráriumban az erdészet esetében).

Kiemelkedően fontosnak tartotta, hogy a szakirányítóknak – az erdészek falugazdász hálózatának – biztos jövőkéjük legyen. Az erdőtelepítések éves mennyisége az ötödére esett vissza. Az idén megemelt egységárák hatására

mennyiségük remélhetőleg eléri a korábbi szintet, vagyis az évi mintegy 12-15 ezer hektárt. Elmondta, hogy nagy problémát jelentenek a gazdálkodóknak a késedelmes kifizetések. Az uniós támogatások ugyanis utófinanszírozásúak. Az amúgy is tőkeszegény erdőtulajdonosok számára megoldhatatlan problémát, sok esetben csődöt jelentett a többéves késedelmes kifizetés.

Az erdő értéknövelő beruházások jogcímét mielőbb meg kell nyitni, hiszen a befejezett erdők ápolása, tisztítása fontos feladat, ráadásul ezek a munkálatok a vidék megtartó képességét növelik a sok képzetlen munkaerő munkába állításával. Másrészt a rendezett táj képe fontos a környezetét szerező ember számára.

Az elnök kihangsúlyozta, hogy ezen feladatok egy részét a magánerdős közmunkaprogram keretében lehetne elvégezni, amely országosan mintegy 10-12 ezer szakképzetlen állampolgárnak teremte munkahelyet. Kérte a jelenlévő politikusok támogatását, hogy minél előbb nyíljon lehetőség a magánerdős közmunkaprogram elindítására.

Ahhoz, hogy a magánerdőnek legyen jövője, a jelen feltételeit kell megteremtteni. Ehhez szükséges a jogszabályok egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek csökkentése, a kifizetési határidők radikális csökkentése. Az előbbiekhöz kérte a jelenlévő vezetők és szakemberek segítségét.

Ezt követően **Jakab István**, a magyar Országgyűlés alelnöke, a Parlament Mezőgazdasági Bizottsága Erdészeti albizottságának elnöke, a MAGOSZ elnöke emelkedett szólásra.

Elmondta, hogy az erdészekkel való együttműködésük már korábban megkezdődött, egészen a gazdademonstrációig nyúlik vissza. Az új parlament meg-

alakulása után a Mezőgazdasági Bizottság létrehozta az Erdészeti albizottságot és már a nyár folyamán egyeztetést folytattak az erdészszakma jövőjéről.

Luzsi elnök kérdésére válaszul kihangsúlyozta, hogy **a politika az erdők ügyét kiemelten támogatja**. Az erdőtörvény kidolgozásában aktívan részt vettek, a cél érdekében a kormánypárti és ellenzéki szakértők együtt dolgoztak. A végszavazásnál nem szavazták le az előterjesztést, hanem tartózkodtak, ezzel akarták elismerni az erdészszakmát. Támogatták a változtatási javaslatokat, azonban a végeredménnyel nem voltak megelégedve. Az új kormány megalakulása után változtatást terveznek az erdőtörvény tekintetében. Egy XXI. századi törvényt kell létrehozni a mostani módosításával. Az új törvény legyen egyszerű, a nemzeti érdeket, a jövedelemteremtést és a közjót kell szolgálja.

Tájékoztatást adott arról, hogy a nyár folyamán három erdészeti albizottsági ülés volt. Megköszönte az üléseken résztvevő szakértők munkáját.

Kihangsúlyozta, hogy a szakmának el kell készítenie az új erdőstratégiát a következő EU-s költségvetési időszakra. Át kell gondolni a jelenlegi prioritásokat és meg kell változtatni az új kihívásoknak megfelelően. Az albizottság elkészítette az Erdők Hete keretében az Országgházban október 8-án megtartan-

dó Erdészeti Nyílt Nap programját. A megnyitó előadásra *Schmitt Pál* köztársasági elnök elfogadta a felkérést. Azt mondta, hogy ami a magyar erdészeknek fontos, az számára is fontos. *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes kijelentette, hogy a tanácskozás fontos párbeszéd lesz a kormány és a szakma között.

Előadásában megjegyezte, hogy tud a magánerdősök problémáiról. Megemlítette, hogy a támogatási rendeletek bonyolultak, az adminisztráció túlburjánzik, a kifizetések késedelmesek.

Az albizottság reméli, hogy az erdő-építés ismét felfut a korábbi szintre.

Kihangsúlyozta az erdő közjóléti szerepének fontosságát, ezért azt védeni kell minden embernek. Hangsúlyozta, hogy nem az erdőtulajdonostól, az erdőgazdától kell védeni az erdőt, hanem a felelőtlen károkozótól. Elmondta, hogy a szakma elegendő szellemi tőkével és műszaki-tárgyi feltételekkel rendelkezik. Véleménye szerint jobb együttműködésre, egyszerűbb és határozottabb irányításra van szükség. Csak annyi adminisztrációval terheljük a gazdálkodókat, amennyit az EU megkövetel. Az állami és magánerdészek az erdei iskolákban együtt neveljék az új nemzedéket az erdő szeretetére.

A magánerdősök működjenek együtt az önkormányzatokkal a munkahelyteremtés érdekében. Munkája során arra fog törekedni, hogy a magán erdőgazdálkodás támogatása, elismerése a kormány részéről biztosított legyen.

Fontosnak tartja, hogy a XXI. századi erdőgazdálkodás megteremtésében a kormány és a szakma közösen munkálkodjon és az erdő adjon biztonságos megélhetést a magán erdőtulajdonosoknak és az ott dolgozóknak. Végül a tanácskozáshoz sok sikert kívánt.

Vajai László, a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadá-

szati Főosztályának vezetője, *dr. Fazekas Sándor* miniszter üdvözlését tolmácsolta. Elmondta, hogy a MEGOSZ létjogosultságát bizonyítja ez a rendezvény. Napjainkra a MEGOSZ-nak sikerült egy zászló alá tömöríteni az ország magán erdőtulajdonosait. A magyarországi erdők mintegy fele magántulajdonban van, ezért nem közömbös, hogy ezekben az erdőkben milyen eredményesen gazdálkodnak. Felhívta a figyelmet arra, hogy jelenleg a minisztérium irányítása alá került minden olyan szakterület, amely az erdőre befolyással van. Az ágazati irányítás hangolja össze a különböző érdekeket. Kérte a magán erdőgazdálkodók segítségét a jogszabályok felülvizsgálatában.

Kihangsúlyozta, hogy szobájának ajtaja mindenki előtt nyitva áll, aki segítő szándékkal kopogtat be hozzá.

A legfontosabb problémákkal kapcsolatban az alábbiakat mondta:

- A szakirányítás támogatását idén forrásátcsoportosítással biztosítják.

- A mezőgazdasági területek erdősítése célprogram keretében az erdőtelepítések mértéke remélhetőleg ismét megközelíti, vagy eléri a korábbi szintet a megemelt egységárák hatására.

- A NATURA 2000 területek erdősítésének nem lesz feltétele a kezelési terv megléte.

- Az erdészeti potenciál helyreállítása jogcím egységárait megemelik és szeretnék elérni, hogy a rendelet hatálya visszamenőlegesen is érvényes legyen.

- A tárcán belül a Természetmegőrzési Főosztállyal együttműködve felülvizsgálják a NATURA 2000-es területek kijelölését. A társfőosztály nem kíván további szigorításokkal élni.

A főosztályvezető kérte a MEGOSZ vezetését, hogy a NATURA 2000-es területekkel kapcsolatos felvetéseket gyűjtse össze és juttassa el a főosztályra.

Ezután *dr. Szakács Imre*, országgyűlési képviselő, a Győr-Moson-Sopron megyei Közgyűlés elnöke lépett a mikrofonhoz és a jelenlevők köszöntése után kiemelte, hogy fontos természeti kincsünk az erdő. Az erdő maga az élet,

komplex ökológia egység. Az erdészeknek nagy szerepe van ennek az egyensúlynak a megtartásában. Fontos az erdők gyarapítása; minden tisztelet és elismerés megilleti az ennek érdekében munkálkodó az erdészeket, erdővel foglalkozókat.

A következő köszöntőt *Szabó Ferenc*, Tét polgármestere tartotta. Megköszönte, hogy a Nagyrendezvény színhelyéül Tét városát választotta a MEGOSZ szervezőbizottsága. A hatéves városnak fontosak az ilyen rendezvények, mert a konferencián résztvevők megismerkedhetnek a város és a környék nevezetességeivel is. Felhívta a jelenlevők figyelmét Kisfaludy Károlyra, a reformkor kiemelkedő polihisztorára, aki nagyon sokat tett a településért. Fontosnak tartotta megemlíteni az erdők hármass funkcióját, amelyet először a buenos airesi erdészeti konferencián fogalmaztak meg 1972-ben. Erdőtelepítésre buzdította a jelenlevőket, hiszen megfelelő nagyságú erdőbirtokon lehet eredményesen tárgyalni az energiatermelőkkel.

Utoljára *Szabó Vendel*, a MEGOSZ alelnöke köszöntötte az egybegyűlteket.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a térségből eltűntek a nagy kézimunka-igényű növényi kultúrák, amelyek korábban mintegy 300-400 embernek adtak munkát, megélhetést. A nagyfokú gépesítés és az iparszerű növénytermesztés miatt nincs lehetőség a pillanatnyilag mintegy 300 regisztrált és több mint 300 nem regisztrált munkanélküli foglalkoztatására. Véleménye szerint az egyik legfontosabb kitörési pont az erdő lehet. A magán erdőgazdálkodás sok alacsonyan képzett munkaerőt képes foglalkoztatni. A legtöbb munkaerőt felszívó terület a mezőgazdasági területek erdősítése és az ehhez kapcsolódó csemetetermesztés. Sok vidéki munkát kereső embert lehetne foglalkoztatni az erdő értéknövelő beruházása uniós erdészeti jogcím megnyitása esetén. Ez sajnos még csak tervben létező támogatási forma, ami az erdő befejezett ápolását, tisztítását, első gyérlését, nyesését hivatott támogatni. Sürgősen meg kell nyitni ezt az uniós támogatással járó jogcímet, mivel több ezer új munkahelyet teremthetne országszerte. További kitörési pont lehet a foglalkoztatásban a tisztításból kikerülő apríték feldolgozása és helyi fűtőművekben való hasznosítása. Végül hangsúlyozta, hogy az erdészeti ágazat a vidék kiugrási lehetősége, az erdő nélkül pedig nem létezhet vidékfejlesztés.

A megnyitó köszöntések után a nemzetközi szinten is elismert 70 tagú téti fűvőszeneke mutatkozott be egy rövid koncert erejéig, a résztvevők nagy tetzésnyilvánítása közepette.

A MEGOSZ elnöksége a Szövetség által 2004-ben alapított Rimler Pál-díjat idén **Temesvári Erik erdőmérnöknek** ítélte oda a magán erdőgazdálkodás fejlesztése terén kifejtett rendkívüli érdemei elismeréseként. Az állami er-

dőgazdálkodásban hosszú éveken keresztül szerzett tapasztalatait a későbbiekben jól hasznosította a magán erdőgazdálkodás területén mint integrátor, szakirányító. A magánerdősők legfontosabb elektronikus hírportáljának, a MEGOSZ honlapjának szerkesztője, működtetője. *Temesvári Erik* szakmai múltjának és a MEGOSZ-ban végzett tevékenységének részletes ismertetése és méltatása olvasható a MEGOSZ honlapján www.megosz.org.

A díjat *Luzsi József*, a MEGOSZ elnöke adta át. Gratulált, jó egészséget kívánt és azt kérte, hogy ilyen aktívan segítse továbbra is a MEGOSZ munkáját, a magánerdő-gazdálkodás fejlesztésének ügyét!

Ezt követően *Lapos Tamás*, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati főosztályvezető-helyettese tartott előadást. Előjáróban elmondta, hogy a 2013 utáni uniós költségvetésben az erdőgazdálkodás kisebb súllyal fog szerepelni az előzetes információk szerint. A következő félévi magyar elnökség feladata az, hogy az erről hozandó döntést kedvezően befolyásolja.

Az EMVA alaphoz erdészeti jogcímekre kifizethető pénzekből rendelkezésre álló 110-120 milliárd forintos keretből még jelentős mennyiségű összeg vár elköltésre. Fontos közös feladatunk, hogy ezt a keretet minél előbb lekösűk. Kiemelte, hogy az erdészeti jogcímek kifizetése idén folytatódik, nem kerül át a következő évre. Csak olyan területeket lehet támogatni nemzeti keretből, amelyre uniós források nincsenek, ilyen például a magánerdősök szakirányítási rendszer támogatása. Ennek

problémáját idén a minisztérium átcsoportosítással megoldotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy a miniszterelnök a minisztériumban tett látogatása alkalmával szorgalmazta az erdőtelepítések és a munkahelyteremtés mielőbbi beindítását.

Elmondta, hogy kezdeményezték az uniónál, hogy a NATURA 2000-es területek erdősítési pályázatait esetében a támogatási kérelem beadható legyen fenntartási és kezelési terv nélkül,

A MEGOSZ korábbi kezdeményezése volt a közmunkaprogram beindítása a magánerdőkben, amelyet még a mai napig nem hirdettek meg különböző aggályok miatt.

A magánerdősők fontos erdészeti alintézkedése az erdők gazdasági értékének növelése. A jogszabály előkészítése folyamatban van, amelybe a MEGOSZ-t is bevonták.

Az erdészeti potenciál növelése jogcím egységárainak növelését kezdeményezte a tárca az uniónál. Az árvízkárok enyhítésére a támogatást az uniós szolidaritási alaptól várják.

Kihangsúlyozta, hogy az erdő-környezetvédelmi jogcímnél kezdeményezték a részterületek támogatásának lehetőségét, amit elfogadtak, de a program módosítására csak jövőre lesz lehetőség. A jogcímre rendelkezésre álló keret (25 milliárd Ft) mindössze egytizedét kötötték le. Fontosnak tartotta a jogszabályok egyszerűsítését és ezáltal reméli, hogy a jogcímre rendelkezésre álló keretet le lehet kötni.

A szerkezet-átalakításnál lehetőség lesz részterületekre is pályázni (nem termelő beruházások jogcím).

A nem termelő beruházások erdészeti alintézkedésre mintegy 12,8 milliárd forint áll rendelkezésre, amelyből eddig 313,5 millió forintot kötöttek le.

Jelezte, hogy remélhetőleg rövidesen megnyitható lesz a NATURA 2000-es területek támogatása is.

Végül tájékoztatott arról, hogy a nemzeti támogatások mértéke a jövő évi költségvetési helyzettől függ, de eredményét fejezte ki, hogy elfogadják a közjóléti és erdővédelmi kiadásokra tervezett összeget is.

Luzsi József elnök reflektált az eddigi elhangzottakra.

Örömmel nyugtázta *Jakab* elnök szavait, miszerint a politikának fontos az erdők ügye és támogatja azt.

Elmondta, hogy az erdőtörvényt módosítani kell úgy, hogy az XXI. századi egyszerű, gazdálkodóbarát törvény legyen.

Fontosnak tartotta, hogy a magán erdőgazdálkodók több jogosítványt kapjanak a tulajdonukat képező erdeikben való eredményesebb gazdálkodáshoz, akik így jobban boldogulnak és az állam is jobban jár a többletbefizetések miatt. Ehhez a szakminisztériumnak is el kell gondolkodni azon, hogy hogyan tudja segíteni a magánerdők ügyét.

Örömet fejezte ki amiatt, hogy Vajai úr ajtaja nyitva áll minden segítő szándékkal közeledő előtt. Kérte, hogy a közös ügy miatt mindenki, akinek van jobbító javaslata, használja ki ezt a lehetőséget.

Elmondta, hogy tavaly az erdészeti támogatása a nemzeti támogatáson belül háttérbe szorult a többi mezőgazdasági ágazathoz képest, így a szakirányításra adott támogatás is kevés volt.

Az EU-s támogatási pénzek lehívása, ellentétben a *Lapos Tamás* által mondtakkal, nem közös felelősség, mert csak olyan támogatási pénzeket lehet lehívni, amely támogatásokat meghirdettek. Példaként hozta fel a NATURA 2000-es jogcímet. Amennyiben ezt a jogcímet meghirdették volna 2006-ban, akkor a magánerdőre már lekötöttek volna mintegy 18 milliárd forintot.

Kihangsúlyozta, hogy a támogatásra adott pénz generálja az új munkahelyeket.

Az elnök borúlátóan ítélte meg a pályázati pénzek lehívását a pályázatok bonyolultsága (pl. erdő-környezetvédelmi kifizetések), az adminisztráció túlburjánzása, a kifizetések gyakran évekig történő elhúzódása miatt. Holott az állami önrészt sem kell biztosítani, mivel az Európai Központi Bank az erdészeti jogcímekre megelőlegezi azt.

A gazdálkodók csak olyan jogcímre pályáznak, ami egyszerű, így könnyű megérteni, másrészt számukra nyereséges.

Úgy tűnik, hogy az MVH az erdészeti jogcímek kifizetését hátrasorolta a mezőgazdasági jogcímekkel szemben.

Az elnök Tét polgármesteréhez fordulva közölte, hogy a magánerdősőknek már a „lét a Tét”.

A 2013 utáni EU-s költségvetésben az erdészetre fordítható költségkeretet nem csökkenteni, hanem növelni kell a vidékmegtartó képesség, a munkahelyteremtés a klímavédelemben stb. betöltött szerepe miatt, amelyek tökéletesen egybevágnak a KAP 2013 utáni prioritásaival.

A következő félévben Magyarország adja az EU soros elnökét. Ezért a mi feladatunk, hogy olyan szakemberek kép-

viseljük Magyarországot, akik markánsan megjelenítik az előbbieken leírtakat. Ismételten felhívta a figyelmet, hogy a jogszabályokat egyszerűsíteni kell, rövid határidővel, gyors kifizetésekkel kell a gazdákat pénzhez juttatni. Nagyon fontos, hogy a szakmai hatóságok (VM, MgSzH, MVH) egyaránt akarják ezt a változást.

Felhívta a figyelmet, arra, hogy a nem védett gazdasági erdőkben gazdálkodni kell, az itt folyó tevékenységeket nem szabad korlátozni. A gazdálkodók ezeket az erdőket használni és nem kihasználni akarják.

Végezetül kérte a hatóság jelen levő képviselőit, hogy a felmerült problémák megoldásában nyújtsanak segítséget.

Az „Akác és a magánerdő gazdálkodás” című blokkban a következő előadások hangzottak el.

Édl Tibor magánerdő-gazdálkodó rövid előadásában elmondta, hogy 1995-ben a privatizáció során visszakapott mezőgazdasági területek gazdaságos növénytermesztésre alkalmatlanok voltak. Ezért a belvizes részekre nemes nyárat, a magasabb fekvésbe akácot telepítettek. A természet megmutatta, hogy hova kell erdőt telepíteni. Az akáctelepítést 20 hektár területen végezték géppel, amelyet két évig ápoltak. Az erdőtelepítést nemzeti támogatásból fizették, amit három részletben fizettek ki számukra. Az uniós társfinanszírozott erdőtelepítésekre nem mindenki képes, hisz előfinanszírozni kell ezt az összeget, amit nagyon sok családi vállalkozás nem tud megőlegezni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a családi gazdálkodóknak érdemes erdőt telepíteni, mert a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem hasznosítható területek beerdősítése gazdasági hasznát rövid idő után élvezni tudják az erdőből kikerülő biomassza házi erőművekben történő hasznosításával. A későbbiekben az erdőből kikerülő faanyag értékesítéséből húzhatnak hasznot.

A következő előadó *Lang Ferenc* magánerdő-tulajdonos volt, aki a rendszerváltás után részarány-tulajdonként visszakapott, valamint kárpótlási jegyért vásárolt földeken kezdett el gazdálkodni. Hasonlóan az előtte felszólalóhoz, a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem hasznosítható földterületeit beerdősítette. 1999-ben 5,5 ha földterületet akáccsemetével erdősített be. 2000-ben folytatták az erdőtelepítést Szentkút község határában, ahol öt hektár akácot telepítettek magról. A vizesebb területre egy hektár nemesnyárat ültettek. A csa-

ládi gazdaságukat abból az erdőből szeretné tűzifával ellátni, amit a saját birtokon termelnek ki, a felújítást azonban már az utódokra bízna.

Mogyorósi Zsolt erdőtulajdonos előadásában ismertette az akác elterjedését, morfológiáját, termőhelyi igényét, hazai elnevezéseit. Elmondta, hogy az országban több helyen is foglalkoztak és talán ma is foglalkoznak vegetatív szaporításával, amivel egyenes, hengeres, ágtiszta törzseket szelektáltak ki. A téti határban is van az ERTI-nek egy kísérleti területe, ahol zalai, nyírségi, őféhértói, jászkeséri, szajki, pusztavacsi, őr-lői fajták találhatók.

Ezután ismertette az akáctelepítés technológiáját: Az akác telepítése történhet magról és csemetéről. A magról történő telepítés olcsóbb, de jóval nagyobb kockázattal jár. Vegyszerezés nélkül nem kivitelezhető és fontos a kedvező időjárás. A csemetével történő telepítés megfelelő minőségű csemete, csemetekezelés, erdősítés ápolás esetén szinte mindig sikeres. Az akác-erdősítésnél első évben kiemelkedően fontos az ápolás. A sorokat legalább kétszer kapálni, a sorközöket tárcsázni kell. Nagy problémát jelent a parlagfű, mivel a tárcsázott területről szinte kiirt-hatatlan. Elmondta, hogy a következő évben is tárcsázni vagy kaszálni kell a sorközöket, és a sorokban is van tenni-való (egyszálra metszés, villák levágása stb.). Ezeket a munkákat az akác nagyon meghálálja, látványosan növekszik. Az erdőtelepítés költségei egy hektáron kb. 270-300 ezer forintba kerülnek csemetével történő erdőtelepítés esetén. A támogatás összege eddig 810 euró volt, ami kb. 230 ezer Ft. A jövedelem-pótló támogatás szántó esetén 150 euró kb. 40 ezer Ft.

Végezetül összefoglalta, hogy miért telepítsünk akácot?

- 7-8 évesen már vékony, de tüzelésre alkalmas fát vihetünk haza.

- 15-20 évesen már 20-25 m³/ha tűzfát vagy karámfát is adhat.

- 30-40 éves korban letermelhető 100-180 m³ faanyag hektáronként (termőhelytől függően).

- A felújítása gyökérsarjról viszonylag egyszerű és olcsó.

- A kitermelt fa jó áron értékesíthető.

- Megérhetjük, hogy az általunk telepített erdőben sétálunk, az abból származó fa tüzésénél melegsünk, esetleg a saját erdőnkben vadászhatunk.

- „Hátránya”, hogy szakmai körökben nem hívhatjuk erdőnek, „csak” faültetvénynek.

A következő felszólaló *Pintér Csaba* magánerdő-tulajdonos a Bogyoszlói Tölösi Ebt. képviselője az erdőbirtokossági társulások gondjairól számolt be. A rábaközi településen nagy hagyománya van a közbirtokossági formának. A gazdálkodást 1946 óta tudják dokumentálni. Igen tanulságosan mutatta be, hogy milyen szerteágazó adminisztratív elvárásoknak és milyen komoly költségek megfizetésének van kitéve a gazdálkodó.

Az 1965-ös törvény alapján az erdőt termelőszövetkezeti tulajdonba vették. 1990-ig a téesz gazdálkodott az erdőkben.

1995-ben alakítottak meg egy erdőbirtokosságot. 2010-re 338 tulajdonosa lett az 50 hektár erdőnek, sőt további aprózódás várható.

A gyakorlatban megvalósíthatatlannak tartja, hogy üzemmód-váltás megszavazásához a tulajdonosok 75 százaléka összejöjjön – ugyanis ennyit ír elő a jogszabály.

Időközben megemelték a vágáskort 30 évvel, a megkérdésük nélkül Natura 2000 terület lett az erdeik egy része, és erőltetik a szálalóvágásra való áttérést, az átalakító üzemmódot is.

Az EBT-t céggként tartják nyilván, bár nem tartozik a gazdasági társaságok közé, alapjában véve egy tulajdonosi kényszerközösség. Ezért többletköltségbe kerül az éves adatszolgáltatások, bejelentések elvégzése.

A kettős könyvvitelből adódó könyvelési többlet, a különböző adók, járulékok kifizetése is nagy terhet ró az EBT-re. Elmondta, hogy a fakitermelési, erdőápolási munkákra vállalkozókat alkalmazzanak. A tulajdonosok közül 15-25 fő fogható társadalmi munkára (ültetés, kerítésépítés, utak, ház javítása). Felhívta a figyelmet, hogy pályázat esetén céggként kezelik az EBT-t, ami kisebb támogatási intenzitást jelent. További probléma, hogy megyei pályázatokon nem indulhat a nem közismert társasági forma miatt. Felvázolta, hogy milyen bonyolult engedélyezési útvesztőn kell végighaladniuk, amíg megkaphatják az engedélyt vendégházuk felújítására. Az előbbieken vázolt problémák miatt az EBT-k sok gonddal küzdenek, amelyeket a jogi szabályozás megváltoztatásával sürgősen meg kell oldani.

Végül *Szabó Vendel* alelnök, szakirányító lépett a mikrofonhoz. Bevezetőjében elmondta, hogy ifjú erdésztechnikusként 30 éve került Tétre. Akkori kerületének része volt egy 26 ha-os kóppárnak nevezett mezőgazdasági terület,

amelyen csak veszteségesen lehetett mezőgazdasági termelést folytatni, így javaslatára öt év múlva beerdősítették fenyővel.

Ismertette, hogy 1986-ban mint a helyi termelőszövetkezet erdészeti ágazat-vezetője a megszüntetett erdősávok, fasorok erdőfoltok helyett csereerdősítést kellett végezni. Ennek során jelentős területeket erdősítettek be.

Megjegyezte, hogy erdőtelepítési tevékenységüknek köszönhetően a téti határ nagy részén ma erdő található. A termelőszövetkezetnek a sikeres erdősítéseken felbuzdulva az akkori viszonyok között jó állami támogatásnak köszönhetően sikerült megdupláznia az erdőterületét. Rendszerváltás után a szövetkezetben a nevesítés folyamata itt 6-8 évig tartott. Ezért eddig a térség erdeiben semmiféle munka, erdőhasználat nem volt 1996-tól kizárólag közös képviselőn keresztül tárgyalt erdőgazdálkodás vette kezdetét. Természetes emberi igény, hogy a tulajdonos szeretne tisztában lenni területé határaival. Így nagyon sok erdő lett felparcellázva, igaz csak használati megosztásra. A szántóterületek 1-2 év nagyon lelkes művelését követően az új tulajdonosok rájöttek, hogy a 4-5, de még a 10 AK értékű földeken is reménytelen haszonnal gazdálkodni. Elmondta, hogy a mezőgazdaságilag gazdaságtalan területek tulajdonosai a terület beerdősítése mellett döntöttek. Későbbiekben már „jobb” területek is erdősítésre kerültek. Az eltelepített területek akácállományának minősége a Rába és a Marcal folyók kavicsbordáira rakódott homokrétteg vastagságától függ. Kihangsúlyozta, hogy a tulajdonosok kizárólag az akácfaajt kértek és a későbbiek folyamán is az akácot fogják kérni, mint telepítendő fafajt.

Elmondta, hogy három év súlyos aszálya (2003) is bebizonyította döntésük helyességét. A termőhely-feltárások és talajvizsgálatok is az akácfaajt létjogosultságát támasztották alá.

Ez idő tájt kezdett szélesebb körben elterjedni a *Stádel Károly* által kidolgozott akác-magvetéses erdőtelepítési technológia. Ez a módszer jobb, olcsóbb, egyszerűbb, mint a csemeteről történő telepítés, csupán egy nagy elenség van: a parlagfű.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a gazdálkodók zöme ma nem tervez erdőtelepítést; két dolognak köszönhetően: az egyik az, hogy az egysegárok csökkentek a másik ok,

hogy az agrár-földalapú támogatások pénzügyileg sokkal kedvezőbbek, egyszerűbben igénybe vehetők és ráadásul több évre előre tervezhetők.

A térség erdőgazdálkodását jelenleg a nevelővágások végzése jellemzi évi több száz ha nagyságrendben. Kihangsúlyozta, hogy elengedhetetlenül szükség van az erdők értéknövelő beruházásának támogatására, és a tisztításokból kikerülő faanyag értékesítési lehetőségeinek elősegítésére a helyi mini fűtőművek létrehozásával. Ennek gazdaságosságát egy fácauntelep fafűtéssel történő kiváltásának eredményessége bizonyította, amelynek éves fűtési költsége ötödére csökkent a fahulladék-tüzelésre történő áttérés után.

Elmondta, hogy a MEGOSZ ajándékcsomagjában található a „Tárvágásból számlálásba” című szakkönyv, amely az adó 1%-os felajánlásából született. E téren még az erdészársadalom berkein belül is kökemény a vita, sok esetben visszautasítás tapasztalható. *Szabó Vendel* meggyőződése, hogy az akácásokat a továbbiakban is tárvágásos üzemmódban kell kezelni, de a bükkösöket számlálni kell. A hegy- és dombvidékeken szintén a számlálást részesítené előnyben. Sík vidéki erdőkre vonatkozóan már hezitál. Tény hogy a témában kevés a gyakorlati tapasztalat. Ezen problémák megoldásában is segíthetné az adó 1%-a felajánlásának újbóli megnyitása a magyar erdőkre.

Végezetül megjegyezte, hogy az erdőtulajdonos is ember. Az esetek többségében felnőtt és cselekvőképes. Tulajdona felett tud és köteles döntést hozni. Korlátozások esetén pedig jogos a kártérítési igénye.

A délelőtti program *Luzsi József* MEGOSZ elnök zárszavával fejeződött be.

Az ízletes ebéd elfogyasztása után a résztvevők autóbusszal a terepi bemutatók helyszínére, Mórchida községhatárba utaztak

A terepi program a helyi erdészek kezdeményezésére elkészített *Stádel Károly* emlékhely felavatásával kez-

dődött. *Stádel Károly* a Kisalföld erdésze volt, aki jelentős eredményeket ért el az akác magról történő telepítésében. *Luzsi József* MEGOSZ elnök és *Szabó Vendel* alelnök leplezték le a faragványt. Koszorút helyeztek az emlékművön az OEE részéről *Mocz András* alelnök és *Ormos Balázs* főtitkár, a MEGOSZ részéről *dr. Sárvári János* ügyvezető elnök és *Támbya Miklós* alelnök.

Stádel Károly életútjának és szakmai múltjának méltatása részletesen olvasható a MEGOSZ www.megosz.org honlapján.

A délutáni bemutatót az **Andreas Stihl Kft.** képviselőjében *Bodor László* műszaki menedzser nyitotta meg. Részletes tájékoztatást adott a Stihl Kft. fejlesztéseiről, gépeiről, felszereléseiről

Az előadásokat követően a résztvevők megtekintették a Stihl Kft. munkavédelmi eszközeinek, továbbá új fejlesztésű eszközeinek bemutatóját, egyes gépeket üzem közben is, és konzultáltak a látottakról a Kft. szakembereivel.

A résztvevők ezt követően átsétáltak a következő bemutatóhelyre, ahol *Majsa Sándor*, a **Sokoró Kft.** igazgatója ismertette a gépgyár tevékenységét, majd munka közben bemutatta az SFA-23 faapríték készítő gépét, továbbá SFT-3.0 egyenes tárcsát.

Végül a harmadik bemutató területén *dr. Sárvári János* ügyvezető elnök felvezetése után *Jócsák Attila*, a **VALKON 2007 Kft.** erőgép kereskedelmi vezetője ismertette az erdészeti munkáknál alkalmazható traktorokat, zúzókat. Ezután a résztvevők munka közben tekintették meg a Seppi MIDIFORST 250, OLS-S 250, valamint az SMO 250 típusú erdészeti zúzókat, amelyeket VALTRA T 191 HI TECH, N121 erdészeti kivitelű, valamint A85 típusú erőgépek vontattak.

Végül az ÖMA-típusú hidraulikus grédert mutatták be útjavítás közben. A látványos bemutató nagy sikert aratott a jelenlévők körében.

A délutáni tartalmas, színvonalas bemutatókat a téti pálinkafőző termékbe-mutatója és az azt követő pálinkakóstolás zárta.

A kiváló vacsora elfogyasztása közben élénk eszmecsere folyt a látottakról, hallottakról.

A komoly érdeklődést kiváltó, nagyszerűen megszervezett rendezvényért köszönet illeti **Szabó Vendel** alelnököt és munkatársait!

Dr. Somogyvári Vilmos